

نقدی بر مقاله «ردپای پولیا بر سنگ قبر آخرین قضیه فرما»

حسن بختیاری
دانشجوی کارشناسی رشته ریاضی دانشگاه
شهید باهنر کرمان

اینجانب پس از خواندن مقاله ردپای پولیا بر سنگ قبر آخرین قضیه فرما نوشته محسن یزدانفر که در مجله رشد آموزش ریاضی شماره ۹۷ چاپ شده است، به یک اشتباه تاریخی پی بردم که آن را در زیر بیان می‌کنم:

در این مقاله گفته شده که «حدس شیمورا - تانیاما که در اثبات آخرین قضیه فرما نقش کلیدی داشته، یک دهه بعد از کنفرانس توکیو - نیکو که در سپتامبر ۱۹۹۵ برگزار شد و اندرو وایلز نیز در آن حضور داشت، توسط گورو شیمورا صورت‌بندی شد، که هسته اولیه این حدس توسط یوتاکا تانیاما در کنفرانس مذکور ریخته شده بود». هم‌چنین در این مقاله گفته شده که «اندرو وایلز پس از تلاش زیاد، سرانجام در سال ۱۹۹۵ اثباتی حدود ۲۰۰ صفحه از آخرین قضیه فرما ارائه کرد».

● ادعای اول: تاریخ ذکر شده در مقاله اشتباه است.
○ دلیل: یوتاکا تانیاما متولد ۱۲ نوامبر ۱۹۲۷ بوده و در ۱۷ نوامبر ۱۹۵۸ در گذشته است و هسته حدس ذکر شده را در سال ۱۹۵۵ ریخته است. بعدها این حدس بوسیله گورو شیمورا دقیق‌تر شد.

(Bull. London Mathematical Society. 21

(1989) 186-196)

● ادعای دوم: دو جمله زیر متناقض هستند:
○ چگونه ممکن است که اندرو وایلز، در سال ۱۹۹۵ اثباتی حدود ۲۰۰ صفحه از آخرین قضیه فرما ارائه کند و در آن، از حدس شیمورا - تانیاما استفاده کرده باشد اما خود حدس شیمورا - تانیاما یک دهه بعد از کنفرانس ۱۹۹۵ مطرح شده باشد؟

- امید است که نقد وارد شده بر این مقاله، مورد بررسی قرار گیرد.

در ایامی که اینجانب در دانشگاه تگزاس دوره برنامه‌ریزی علوم را می‌گذراندم، مشاهده کردم که دانشگاه تگزاس همراه با ۱۶ دانشگاه و کالج ایالتی دیگر، در سطوح و درجه‌های مختلف علمی برای انتخاب دانشجویان خود، عملاً بر پیشرفت درسی و امتحانات مدارس ایالت نظارت می‌کنند. مثلاً یک روز در یک کلاس دبیرستان معروفی به نام کین‌کی که از مدارس خوب شهر بود مشغول کارآموزی بودم که ناگهان در کلاس باز شد و گروهی که حامل اوراق امتحانی بودند، وارد شدند و بلافاصله آن اوراق را بین دانش‌آموزان توزیع کردند و از آن‌ها خواستند ظرف ۴۵ دقیقه، به سؤالات روی خود اوراق، پاسخ دهند. این کار هم‌زمان در سایر کلاس‌ها نیز انجام شده بود. در زنگ تفریح، استاد مشاور من گفت این‌ها از طرف دانشگاه تگزاس آمده‌اند و این کار، سالی چندبار در مدارس خوب شهر انجام می‌گیرد و نتیجه آن که تعیین رتبه علمی دبیرستان است، به مدرسه اعلام می‌گردد. اگر رتبه علمی، یعنی میانگین نمرات دانش‌آموزان مدرسه در این امتحان به حد نصاب معینی رسیده باشد، این دانشگاه بدون کنکور و تنها با مصاحبه، دانشجویان خود را از بین دانش‌آموزان این دبیرستان انتخاب می‌کند.

سایر مؤسسات علمی ایالت نیز چنین امتحانی برگزار می‌کردند تا از سطح علمی دانش‌آموزان مدارس آن ایالت آگاه شوند و از این آگاهی، در انتخاب دانشجو استفاده کنند.

اکنون که در بیشتر استان‌ها و حتی شهرستان‌های درجه ۲ و ۳ ایران دانشگاه داریم، خوب است دوباره ایده دوره «پیش‌دانشگاهی»، مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد یا امتحانات آخر سال دبیرستان‌ها با نظارت وزارت آموزش و پرورش و دانشگاه‌ها انجام پذیرد. با این کار، همان هزینه و زحمتی که صرف برگزاری کنکور می‌شود، در این زمینه هزینه می‌گردد و دانشجویان آینده دانشگاه‌ها، با توجه به معدل افراد در این امتحان مشترک، برگزیده می‌شوند. البته می‌توان روی پیشنهاداتی از این قبیل فکر کرد و راه حل «سد شکن کنکور» را پیدا کرد، چه ابداعات و نوآوری بشر، همیشه ناشی از مشکلات موجود پیش‌روی او نشئت گرفته است. در آن موقع، آن‌ها نشسته‌اند، فکر کرده‌اند و راه حل یافته‌اند.

به امید رسیدن به آن روز، ان شاء الله.

قرار شد که وزارت
علوم نیز بعداً از بین
این دیپلمه‌های جدید
دبیرستان، آن‌هایی
را که معدل‌های
بالاتری دارند انتخاب
کند و برایشان یک
دوره یک‌ساله به نام
«پیش‌دانشگاهی»،
(مثل پیش‌دبستان)،
در دانشگاه‌ها و زیر
نظر استادان دانشگاه
تشکیل دهد